

Zemessardze dod iespēju Latvijas pilsoņiem un pilsonēm brīvajā laikā no pamatnodarbošanās – darba vai studijām – brīvprātīgi kalpot savai valstij, rūpējoties par

tās aizsardzību. Dienests Zemessardzē ir atbildība par valsti, izaicinājums ikviena dzīvē, saliedētība komandas darbā, cieņa pret sevi un dienesta biedriem un drosme aizstāvēt tautu.

Uzrunājām vairākus Zemessardzes Vidzemes 2. brigādes 27. kājnieku bataljona zemessargus, lai uzzinātu, kāpēc viņi izvēlējies šo ceļu, ko sniedz dienests, vai tas vairojis patriotismu, valstsapziņu.

Uzvilkta formu – lepnums un atbildība

ILVA JENČA Zemessardzē ir kopš 2018. gada. Viņa stāsta, ka pie tā zināmā mērā “vainīgs” dēls: “Skolas laikā viņš darbojās jaunsargos, tiklīdz apritēja 18 gadi, iestājās Zemessardzē. Man nācās viņu vadīt uz mācībām, sagaidīt pēc tām, tāpēc reiz dēls teica: “Mammu, nāc arī tu uz Zemessardzi!” Atbildēju - ko gan es tur savos gados darīšu. Taču, sākot sekot līdzi, redzot cilvēkus tur, sāku domāt, kāpēc gan ne? Galu galā man patīk aktīvs dzīvesveids, bet dienests Zemessardzē ir iespēja regulāri izkustēties svaigā gaisā, iegūt zināšanas, jaunas iemaņas sevīs

pilnveidošanai. Domāju, līdz vienā brīdī pieņemu lēmumu kļūt par zemessargu, un tagad pēc pieciem gadi varu teikt, ka izvēle bija pareiza!”

Savus kolēģus zemessargus viņa raksturo kā līdzīgi domājošo kopību, kurā ir no civiliem iedzīvotājiem nedaudz atšķirīgs skatījums uz dzīvi, arī politisko, ģeopolitisko situāciju, un tas ļaujot saprast, cik katrs ir svarīgs, kas no katra atkarīgs.

“Redzot notikumus Ukrainā, katram no mums ir skaidrs, ka jābūt gataviem aizstāvēt savu zemi, tāpēc mācības iegūst pavisam citu vērtību! Atzišos, ir labi apzināties, ka spēju kaut ko izdarīt! Protams, darbošanās

Zemessardzē liek kaut ko arī ziedot, nav pārāk daudz brīvdienu, jo to laikā ir mācības, dažkārt darbā nākas ņemt brīvdienas, lai varētu piedalīties mācībās. Ar to rēķinos, dzīves ritms tam pakārtots. Kā saku, bērni izauguši, tagad ir laiks dzīvot sev, veltot to savām aktivitātēm, interesēm,” atzīst Ilva.

Viņa vairākkārt uzsver Zemessardzes doto iespēju papildināt zināšanas, iemaņas. Pagājušajā gadā izgājusi speciālo kursu, tagad savā rotā esot karavīrs – glābējs, stāsta I. Jenča: “Komandieris uzticējies, tāpēc pievilt nedrīkstēju. Atzišos, viegli nebija, kursa programma ļoti intensīva, dažkārt nācās mācīties līdz vēlām nakts stundām, bet

prieks par iegūtajām prasmēm ir liels, un, galvenais, tās ir ļoti noderīgas!”

Jautāta, cik viegli pierast pie mācībām mežā, kur nākas pavadīt pat diennakti, vairāk, viņa atklāj, ka bijusi aktīva kopš bērnības, daudzījusies kopā ar zēniem, tāpēc mācībās neesot problēmu: “Varu mežā gulēt teltī jebkādos apstākļos, varu ar plikām kājām staigāt pa sniegu, tas rūdījums manī kopš bērnības. Katrs pārbaudījums dod gandarījumu par paveikto, par iegūtajām zināšanām, iemaņām. Protams, ir reizes, kad pēc mācībām esmu ļoti pārgurusi, bet tas ātri pāriet, atkal skatos plānā, kad notiks nākamās mācības, kad jāsāk krāvēt soma, lai būtu gatava doties jau-

nos pārbaudījumos! Tas viss taču ir arī sevis izaugsmei. Mani kopš skolas laikiem aizrāvēsi šaušana, Zemessardze dod iespēju to darīt ar dažādiem ieročiem.”

Sarunā viņa stāsta, ka pirms iestāšanās Zemessardzē nodarbojusies ar karatē, tad lēmusi likt to malā, lai būtu nedaudz mierīgāk dzīvot. Jautāju, vai tad ir mierīgāk? “Laikam jau nē,” smaidot saka I. Jenča. “Bet man ļoti patīk būt Zemessardzē. Arī tā īpaša kopība, kur tiešām valda princips - viens par visiem un visi par vienu! Kad velc mugurā zemessarga formu, ir lepnums, ka varu to darīt! Tā, protams ir arī atbildība, ja esi uzvilcis formu, tu pats sev vairs nepieder, ar to jārēķinās!” □

Lieliska atslēgšanās no ikdienas

ANSIS REZGALIS Zemessardzē iestājās 2019. gadā. Uz to pamudinājuši vairāki faktori, pirmkārt, patriotisms, otrkārt, arī tolaik aktuāli bija ģeopolitiskie jautājumi, Ukraina atradās daļējā Krievijas okupācijā. Turklāt Zemessardze ar savu piedāvājumu viņu interesējusi arī kā aktivitāte. “Ja man jautā, ko daru nedēļas nogalēs, saku, ka kopā ar līdzīgi domājošiem cilvēkiem svaigā gaisā staigāju pa mežiem un jauki pavadu laiku! Ikdienā taču katrs apņemas vairāk iziet svaigā gaisā, bet paši zinām, cik reti tas izdodas. Tad nav vajadzīgie laika apstākļi, tad vēl kaut kas, bet, ja ir mācības, nav variantu! Jāiet, lai kas ārā aizloga darītos!”

Tā ir sevis pārbaudīšana, kas liek apzināt, kur ir robeža, lai organisms arī lielā diskomfortā spētu funkcionēt, pildīt pavēles. Taču atzišos, mazāk domāju, ko tas no manis prasa, bet vairāk – ko tas man dod! Jo pēc tām nedēļas nogalēm, kas pavadītas mācībās, ir labi padarīta darba sajūta, miedziņš krietni saldāks un kotletes garšo labāk.

Dalība mācībās ir arī lieliska atslēgšanās no ikdienas. Tās perfekti salauž ikdienas ritmu, kad rutīna pārņēmusi pārāk daudz, mācības nāk kā svētība, kaut arī tajās pāris diennaktis sa-

nāk gulēt vien dažs stundas. Pēc tām pirmdienā darbā ierodos pilnībā atjaunojies, ar svaigām domām, jaunām idejām.”

Atbildot uz jautājumu, ko nozīmē būt zemessargam, A. Rezgalis atzīst, ka pašu tā būtību laikam var saprast tikai krīzes brīžos. Kad sākās Krievijas iebrukums Ukrainā, šis jautājums ļoti aktualizējies, liecis padomāt, cik nopietni par to domā, cik gatavs atdot, ziedot.

“Nāca atziņa, ir labi, ka esmu Zemessardzē, ka man ir nepieciešamās iemaņas, bet tajā pašā laikā sapratu, ka jābūt gatavam uz visu. Taču droši varu teikt, ka mana izvēle bija pareiza, domāju, maz tādu, kuri iestājas Zemessardzē, bet pēc brīža saprot, ka tas nav domāts viņiem. Esmu pārliecināts, ka lielākā daļa, kuri atnāk, ir uz palikšanu,” saka A. Rezgalis.

Šajos četros gados ticis pie vienas svētrīņas uz uzšuves, kas nozīmē - vecākais zemessargs. “Tas uzliek atbildību,” saka Ansis. “Tas arī nozīmē, ka savas zināšanas nākas nodot arī jauniešiem, īpaši pēdējā gadā, kad zemessargu rindas būtiski papildinās. Tātad jātiek galā ne tikai ar sevi, savu ekipējumu, bet jādomā arī par tiem jauniešiem, kuri man uzticēti, lai spējam izpildīt uzdevumus. Tas, protams, ir jauns izaicinājums, jo vēl nebūt nebiju-

♦PĀRBAUDĪJUMS. Viens no ziemas izaicinājumiem zemessargiem ir pelde ālīņģī, tai ļaujās arī Ansis Rezgalis.

Foto: NO ALBUMA

tik zinošs, nebiju tik komfortabli, lai vadītu cilvēkus. Četrus gadus pieredze taču nav nekas daudz, tāpēc dažkārt apzinās, ka daudz

nezinu, bet jaunie ir pie manis, un man šī problēma jārisina. Bet tā ir daļa no izaugsmes procesa, un, ja kāds zemessargs sevi parā-

da no pozitīvās puses, to pamana un uztic viņam atbildīgākus pienākumus, uzdevumus.” □

FAKTI

Zemessardzes 27. kājnieku bataljons dibināts 1991. gada 25. septembrī. 1991. gada 30. novembrī notika bataljona zemessargu pirmā zvēresta došana, tā-

pēc šis datums tiek uzskatīts par vienības jubileju.

Rīt, 1. aprīlī, apritēs 20 gadi, kopš tika apvienots Limbažu rajonā dislocētais 21. Zemessardzes bataljons un Cēsu rajonā dislocētais 27. Zemessardzes bataljons,

izveidojot Zemessardzes 27. kājnieku bataljonu.

Zemessardzes 27. kājnieku bataljona atbildības teritorijā ir Cēsu, Limbažu, Siguldas novads un Saulkrastu novada Skultes un Sējas pagasti.

Lappusi sagatavojis
JĀNIS GABRĀNS

Projektu finansē
Mediju atbalsta fonds
no Latvijas valsts
budžeta līdzekļiem

MAF
Mediju atbalsta fonds

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par saturu atbild projekta īstenotājs izdevniecība SIA "Cēsu Druva".

Piepildīti jaunības sapņi

MAIJA LAPIŅA jau četrus gadus ir Zemessardzē, tā ir arī viņas darbavieta. Jau jaunībā Maija gribējusi stāties profesionālajā dienestā, tomēr kaut kas aturējis: “Sāku domāt par Zemessardzi, bet piedzima bērni, un to atliku. Kad pienāca, kā pati smejos, trīsdesmitgadnieku krīze, nolēmu, ka ir laiks kaut ko mainīt, sapratu, ka Zemessardze būs pareizā izvēle. Var teikt, ka jaunības vēlme tomēr kaut kādā mērā piepildījies.”

Atbildot uz jautājumu, ko nozīmē būt zemessargam, viņa saka, ka tā ir atbildība, lepnums un izaicinājums. Atbildība, jo esi viens no komandas, kurā katrs posms ir svarīgs. Stāstot par lepnumu, Maija atceras svētku pasākumu, kurā viņai uzticēts nest bataljona karogu: “Tā tiešām bija īpaša, pat neapraķstāma sajūta. Gandarījums, ka man uzticēta šī iespēja, bet tā bija arī liela atbildība. Darbojoties Zemessardzē, vienmēr ir izaicinājumi, man ļoti

patīk, ka te varu pārvarēt savas bailes, iemācīties daudz jauna. Sākumā bija bail no tumsas, bet mācības, kā zināms, notiek diennakts režīmā. Tiku veiksmīgi pāri, nu varu teikt, ka tumsa ir mans draugs. Bataljonā varu satikties ar interesantiem cilvēkiem, paplašināt draugu loku, jo te nāk cilvēki ar līdzīgām interesēm. Protams, mācības brīvdienās atņem laiku, ko varētu pavadīt ar ģimeni, bet manējie to sapratuši. Aug divas meitas, kad uzvelku formu, viņas saprot, ka eju uz darbu, uz mācībām.”

Zemessardze likusi pierast pie disciplīnas, pie pakļaušanās pavēlēm. Sākumā bijis nedaudz grūti, bet, kā saka Maija, ir tikai jāsaprot, ka esi militārajā jomā, jāsaprot, ka komandieri zina labāk: “Šie gadi mācījuši arī neatlaidību. Gadās, pildot uzdevumus, ir situācijas, kad liekas - nevaru fiziski vai morāli izpildīt to, ko prasa. Tad sevi jāpiespiež, jāparāda gribasspēks, jo ir vēlme sevi pilnveidot, lai varētu paveikt

vairāk. Zemessardzē esmu ložmetējniece. Tā nav tipiska sievietes profesija, bet man patīk! Jā, ir smagi, grūti, ierocis nav viegls, tas jānes pašai, bet tad iestājas spītība, ka varu! Pēc grūtību pārvarēšanas ir liels gandarījums, ka izdarīju, ka esmu atkal pārkāpusi sev, ka varu vairāk, nekā pašai iekšēji šķiet!”

Zemessardzē netrūkst sieviešu, kuras plecu pie pleca ar vīriešiem piedalās mācībās, pildot tos pašus uzdevumus. Nereti pat dzirdēts, ka sievietes varot izturēt vairāk nekā vīrieši, esot psiholoģiski stiprākas. M. Lapiņa saka, ka nevar šķirot, cik kurš var izturēt, izdarīt, tas atkarīgs no katra cilvēka: “Neliēgšu, dažkārt nav viegli, bet protu sevi piespiest. Sievietes taču ir spītīgas, izdarīs visu, ko vajadzēs. Dažkārt tas, ka mēs, sievietes, spējam izdarīt, arī vīriešiem liek saņemties!”

Runājot par patriotismu, Maija saka, ka darbošanās Zemessardzē to tikai pilnveido: “Katrs, kurš nāk uz Zemessardzi, patiesībā ir

◆LEPNUMS UN ATBILDĪBA. Maija Lapiņa atzīst, ka iespēja nest bataljona karogu ir kas īpašs, un tajā brīdī pārņem lepnums un arī liela atbildība.

Foto: NO ALBUMA

patriots, katrs grib aizstāvēt savu ģimeni, savu māju, savu zemi. Zemessardze šo apziņu tikai vair!

Iemaņas, kas vajadzīgas katram

PAULS IRBINS Zemessardzē ir kopš 2021. gada nogales. Viņš atklāj, ka sen uz to gājis: “Mans tēvs un vectēvs bijuši saistīti ar armiju. Jau pēc Krimas okupācijas domāju par Zemessardzi, taču izšķirošo grūdienu deva bijušais kolēģis zemessargs, kurš regulāri stāstīja par mācībās piedzīvoto, līdz sapratu, ir jāiet! Tagad varu teikt, bija vērts, tā ir gan pilnvērtīga laika pavadīšana, gan liels ieguvums paša izaugsmei.”

P. Irbins atzīst, ka iestāšanās Zemessardzē izmainījusi ģimenes kalendāru, laika plānošana tagad cita, mācību laiki jāaska-

ņo ar ģimeni. Pozitīvais, ka Zemessardzē zināms visa gada plāns, tā viegli privātās lietās pielāgot šim grafikam.

“Tas ir labs hobijs, kurā iemācies daudz praktiska, kas noder arī ikdienā,” saka P. Irbins. “Domāju, katram vīrietim vajadzētu zināt kādas bāzes lietas, lai varētu aizstāvēt savu ģimeni. Kā aizstāvēties, kā slēpties, kā pareizi pārsiet brūci un daudz cita, tas ir daudzveidīgs iemaņu klāsts, kas noderīgs dzīvē.

Man patīk, ka mācībās sanāk dažādi cilvēki no atšķirīgām jomām, lai dažas dienas darītu kopīgu lietu, un visiem ir interesanti. Mācībās vienmēr valda arī labs humors, kas latviešiem ne-

maz nav tik raksturīgi.”

Pauls norāda, ka Zemessardzē cilvēkam iedod arī daudz tāda, kas noder biznesā gan darbiniekam, gan vadītājam: “Jāmācās strādāt komandā, paļauties uz cilvēkiem, kuri konkrētās lietās ir kompetentāki. Manuprāt, tā ir vērtība, kas der ikvienam vadītājam, proti, uzticēties cilvēkam, padotajam, kurš savā lietā ir kompetentāks par tevi. Svarīga paļaušanās citam uz citu, kad komandieris uzticas padotajiem, un otrādi - viņi paļaujas, ka komandieris pieņems pareizos lēmumus. Protams, atbildība, jo apzinies, ja izdarīsi nepareizi, vari iegāzt vienības biedrus, kas reālā karadarbībā nozīmētu – ap-

draudēt citu cilvēku dzīvību.

Tā ir arī grūtību pārvarēšana. Sēdi naktī mežā, nāk miegs, ir nogurums, un kādā brīdī liekas, viss, vairs nevaru, bet tiec tam pāri, un nākamajā reizē tā vairs nebūs problēma. Līdzīgi darbā, kad jāmaks saņemties, sakost zobus un izdarīt! Tad ir gandarījums, ka neesi salūzis, esi to paveicis!”

Pauls strādājis vadošos amatos, bet Zemessardzē nākas bez ierunām pakļauties komandiera pavēlēm. Vai to viegli pieņemt? “Patiesībā pat izbaudu, ka man nav jāpieņem neviens lēmums. Sakiet, kur man iet, ko darīt, es ar prieku to pildīšu! Tā ir zināma atslodze.

Taču tas nav tikai būt bezierunu izpildītājam, svarīgi dot arī atgriezenisko saiti, ja redzi, ka kaut kas nestrādā, tā ziņa pa ķēdīti jānodod līdz lēmumu pieņemējiem, lai analizē, kāpēc tā. Visi esam vienā ķēdē, darbojamies kā vienots organisms.”

P. Irbins norāda, ka būt zemessargam ir labs iedvesmas avots arī citiem, tai skaitā ģimenei: “Prieks redzēt, ka jaunākais dēls sācis interesēties par Jaunsardzi, man ir sajūta, ka atrašānās Zemessardzē ģimenē rada drošības sajūtu, arī citus apkārtējos caur to varu kaut nedaudz iedvesmot!”

Būt drošības garantam

MĀRIS DZENIS ir zemessargs kopš 1992. gada 13. janvāra. Viņš atceras, ka uz šādu lēmumu mudinājusī toreizējā situācija valstī: “Zemessardze patiesībā bija vienīgais spēks, kas spēja stāties pretī visiem tā laika izaicinājumiem: reketam, bandītismam. Arī krievu armija tolaik vēl atradās Latvijā.”

30 gados mainījusies ne tikai Latvija, bet arī Zemessardze, un, kā saka M. Dzenis, dienests kļuvis pavisam citāds: “Tagad tas vairāk militārs, toreiz pārsvarā bija policejisks. Tagad Zemessardze nostiprinājusies, ieņēmusi savu vietu bruņotajos spēkos, esam militāra organizācija.”

Māris audzis kopā ar Zemes-

sardzi, pieredzējis tās izaugsmi, pārmaiņas ekipējumā, bruņojumā, apmācībās. Attīstība tik būtiska, ka nav iespējams salīdzināt laiku pirms 30 gadiem un tagad, tā ir pavisam cita pasaule.

30 gadi Zemessardzē, vai nevar ieslīgt rutīnā, jo viss taču it kā zināms? “Nezinu, kā citiem,” saka Māris. “Man visu laiku ir sajūta, ka zinu par maz! Esmu arī instruktors, mācu jaunos zemessargus, un tiešām visu laiku liekas, kaut kā pietrūkst, vajag vēl iemācīties to un to. Par rutīnu nevar runāt, jo visu laiku taču kaut kas mainās, piemēram, tikko apguvu paplašināto pirmās palīdzības sniegšanas kursu. Esmu tādos kursos bijis vairākkārt, bet redzu, kā daudzas lietas mainās. Arī ieročos, ekipējumā nemitīgi ienāk jaunais, jāsaprot, kā pareizi

lietot. Militārajā jomā visu laiku būs iespējas attīstīties, apgūt ko jaunu, tajā rutīnas noteikti nav!”

Stāstot, ko nozīmē būt zemessargam, M. Dzenis saka, ka jābūt savas zemes patriotam. Bet pirmārā tomēr vēlme aizsargāt savus tuvākos, būt drošības garantam viņiem, tuvākajai apkārtnē, tās cilvēkiem. Šīs vērtības ir nemainīgas visos laikos.

“Ja esi zemessargs, tas ir apļiecinājums, ka esi savas zemes patriots. Būt zemessargam ir liela atbildība. Jāvelta brīvais laiks dienestam, apmācībām. Būt zemessargam nav viegli, ja cilvēkā nav emocionālā pamata būt Zemessardzē, nezin vai viņš ilgi izturēs visus pārbaudījumus, ar ko nākas saskarties mācībās. Kaut vai gulēt mežā, teltī ziemā, lietū, pavadīt visas mācības ļoti

sliktos laika apstākļos un spēt izpildīt dotos uzdevumus,” norāda M. Dzenis.

Viņš arī vada nodarbības zemessargiem, kuri apgūst pamatapmācības kursu. Vērtējot jauno zemessargu deģsmi, Māris norāda, ka pēdējā laikā ļoti jūtama Ukrainas kara ietekme: “Redzu, ka nāk 30, 40 gadu veci cilvēki, pat vecāki, kas liecina, ka tā bijusi tiešām apzināta izvēle. Viņos ir tā uguniņa, viņi grib dot pie nesumu Latvijai, Zemessardzei, un šis pienesums ir redzams. Pagājušajā rudenī kādai vienībai vadīju pamatapmācības kursu. Nu jau no šiem zemessargiem ir vīri, kuri izgājuši granātmētēju mācības un vada nodarbības. Pats sēdēju, klausījos, un varu teikt - cepuri nost, biju sajūsmā par viņu attieksmi!”

Uz jautājumu, vai pirms 30 gadiem izdarītā izvēle bijusi pareiza, M. Dzenis atbild lakoniski: “Ja joprojām esmu zemessargs, tad laikam – jā!”

Lappusi sagatavojis JĀNIS GABRĀNS

Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem

MAF Mediju atbalsta fonds

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par saturu atbild projekta īstenotājs izdevniecība SIA "Cēsu Druva".